

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา นานาประเทศได้ประสบปัญหาภัยอาชญากรรม ซึ่งนับวันยิ่งก่อตัวขึ้นในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) คือ การกระทำความผิดของคน ซึ่งมารวมกลุ่มกันกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีกฎเกณฑ์การดำเนินงานขององค์กรที่มีลักษณะเคร่งครัด มีระเบียบวินัย มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่ฉับไวและยืดหยุ่นได้เสมอ องค์กรอาชญากรรมจะเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้สนับสนุนในการกระทำความผิด โดยเงินทุนที่ใช้ในองค์กรนั้น คือเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั่นเอง การก่ออาชญากรรมประเภทนี้จะมุ่งหวังให้ได้เงินจำนวนมหาศาลเป็นผลตอบแทน เงินเหล่านี้จะถูกนำไปผ่านกระบวนการเปลี่ยนสภาพในหลายๆ ลักษณะเพื่ออำพรางที่มาของเงินนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยสถาบันการเงินหรือการประกอบธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ในการดำเนินการและเงินที่ได้จากการดำเนินการเหล่านั้นจะย้อนกลับไปเป็นเงินทุนเพื่อประกอบอาชญากรรมขึ้นมาอีก อันเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมปราบปราม

ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายเพื่อทำลายการประกอบอาชญากรรมจึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อจัดการกับทรัพย์สินหรือเงินได้ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งกระบวนการยุติธรรมในอดีตไม่อาจประสบความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายกับทรัพย์สินที่หมุนเวียนอยู่ในวงจรนี้ได้เนื่องจากทรัพย์สินเหล่านั้นได้ถูก โอน แปรสภาพ หรือเปลี่ยนรูปไปแล้ว การที่เงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ถูกแปรสภาพเปลี่ยนรูปหรือถูกแปลงให้เป็นทรัพย์สินใหม่เปรียบเสมือนการทำทรัพย์สินที่สกปรก ให้กลายเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบหรือเป็นทรัพย์สินที่สะอาด จึงเรียกระบวนการนี้ว่า “การฟอกเงิน” กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงเกิดขึ้น เพื่อสกัดกั้นมิให้มีการนำเงินได้จากการกระทำความผิดไปฟอก โดยมีมาตรการการจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นการทำลายวงจรอาชญากรรม ทำให้อาชญากรไม่สามารถดำเนินการต่างๆ กับเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นได้

ปัญหาการฟอกเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมนี้ ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยกำลังประสบอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมยาเสพติด ดังนั้นองค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดให้มีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Vienna Convention) ขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า "อนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988" โดยอนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้หลายประการ เพื่อให้ประเทศที่เป็นสมาชิกลำดับต่อไปเป็นแนวทางในการแก้ไข หรือบัญญัติกฎหมายภายในให้มีความสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับอนุสัญญาดังกล่าว

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 โดยที่ประเทศไทยได้มีกฎหมายรองรับมาตรการต่างๆ ตามที่อนุสัญญาได้กำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์ให้แก่ประเทศที่ประสงค์จะเข้าเป็นภาคีสมาชิกแล้ว คงเหลือแต่เพียงกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้นที่แต่เดิมประเทศไทยยังไม่มี แต่ในปัจจุบันประเทศไทยได้ตรากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นมาบังคับใช้แล้ว คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 โดยกำหนดความผิดมูลฐานไว้รวมทั้งสิ้น 8 มูลฐานความผิด ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2542 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 และต่อมากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้ออกมามีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2543 อันมีผลทำให้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย มีสภาพบังคับใช้โดยสมบูรณ์ แม้ว่าความผิดมูลฐานในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ยังไม่ครอบคลุมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจากอาชญากรรมประเภทต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ก็ตาม การนำมาตรการในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาใช้ใน พระราชบัญญัตินี้ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการตัดวงจรอาชญากรรมให้หมดไป คือ ตัดเงินทุน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นเส้นเลือดใหญ่ขององค์กรอาชญากรรมนี้ ทำให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีหลักการในเรื่องการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 6 ในเรื่องของการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ตั้งแต่มาตรา 46 ถึงมาตรา 59 ซึ่งเป็นกระบวนการริบทรัพย์สินทางแพ่ง เป็นแนวคิดในเรื่องทรัพย์สินทางแพ่ง

(Civil Asset Forfeiture) ซึ่งสืบเนื่องจากข้อจำกัดในมาตรการริบทรัพย์สินในคดีอาญา ซึ่งยังคงเป็นแนวคิดและวิธีการที่ยังใหม่ในประเทศไทย มาตรการที่สำคัญในพระราชบัญญัติฉบับนี้ กล่าวคือ มาตรการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ซึ่งมาตรการที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในทางทรัพย์สินของบุคคลเป็นอย่างมาก จึงได้มีบทบัญญัติในการเยียวยาหรือคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน คือ บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญา แต่การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้น กำหนดไว้เป็นเพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ เท่านั้น ซึ่งยังคงเป็นปัญหาในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานเป็นอย่างมาก ทั้งปัญหาข้อกฎหมาย และปัญหาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งยังมีความสับสนในการดำเนินการอยู่ไม่น้อย ทำให้การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นไม่อาจกระทำได้จริง ทั้งที่เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหาย แต่กระบวนการยุติธรรมกลับไม่สามารถที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้จริง กลับทำให้ผู้เสียหายถูกซ้ำเติมจากการกระทำความผิด ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงตกอยู่กับผู้เสียหายเป็นอย่างมาก จึงเป็นเรื่องที่ควรต้องตระหนักเป็นสำคัญยิ่ง

บทบัญญัติในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ 8 มูลฐาน ซึ่งความผิดมูลฐาน คือ ความผิดหลักที่จะนำเอาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไปใช้บังคับนั่นเอง เมื่อพิจารณาถึงความผิดมูลฐานทั้ง 8 มูลฐานแล้ว เห็นได้ว่าความผิดมูลฐานนั้นเป็นการกระทำอันเป็นความผิดอาญา หรือความผิดที่มีโทษทางอาญา และหากพิจารณาไปในแต่ละความผิดมูลฐานแล้ว จะพบว่าบางมูลฐานนั้นเป็นความผิดอาญาที่ไม่อาจมีผู้เสียหายได้ เรียกว่า “ความผิดอาญาที่ไม่มีผู้เสียหาย” (Victimless Crime) คือความผิดที่ไม่อาจมีผู้เสียหายที่เดือดร้อนโดยตรงจากการกระทำความผิดเหล่านั้น แต่เป็นเพียงการสมยอมกันกระทำความผิดขึ้นของทั้งตัวผู้กระทำความผิด และตัวของผู้เสียหายนั่นเอง แต่ยิ่งถือว่าการกระทำนั้นยังเป็นการขัดต่อนโยบายของรัฐอยู่นั่นเอง ดังนั้นเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ความผิดมูลฐานที่ไม่อาจมีผู้เสียหายได้เลยนั้น การดำเนินการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดมูลฐานก็ไม่อาจที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะเนื่องจากไม่มีตัวผู้เสียหายที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ดังนั้นการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานที่กฎหมายนั้นคุ้มครอง จะต้องเป็นผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ เพราะความผิดมูลฐานในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 คือ ความผิดหลักที่จะนำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับ ซึ่งความผิดหลักนั้นเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ดังนั้นบุคคลที่จะเป็นผู้เสียหายได้นั้น

จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ เพราะผู้เสียหาย ตามมาตรา 2(4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง และต้องเป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัยด้วย จึงจะสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ในเรื่องผู้เสียหายโดยนิตินัย ดังกล่าว ไม่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด แต่เป็นหลักที่เกิดจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทย โดยได้นำหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า “ผู้ใดมาขอความยุติธรรม ผู้นั้นต้องมาด้วยมือสะอาด” (He who comes into equity must come with clean hand) มาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาถึงความเป็นผู้เสียหายที่จะมีอำนาจในการฟ้องร้องคดีอาญาด้วย

การดำเนินการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนี้เป็นการที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญา และเกิดสิทธิเรียกร้องในการเรียกค่าชดเชยความเสียหาย ซึ่งสิทธิในการเรียกร้องในส่วนนี้เป็นสิทธิเรียกร้องในทางแพ่ง ดังนั้นการที่จะนำหลักเกณฑ์ของผู้เสียหายในคดีอาญามาใช้คงไม่เหมาะสม และไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้น บัญญัติอยู่ใน มาตรา 49 วรรคท้าย ซึ่งบัญญัติให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนด ความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายก่อน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินการข้างต้นการที่จะคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายนั้นจะต้องส่งเรื่อง ไปให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้น” เป็นผู้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิ ของผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นก่อน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการนี้คือ การที่จะกำหนด ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นคือผู้ใดที่จะสามารถดำเนินการ คุ้มครองสิทธิผู้เสียหายได้นั้น จะต้องพิจารณาในแต่ละมูลฐานว่าบุคคลใดที่จะเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นได้บ้าง และกระบวนการที่ดำเนินการ คุ้มครองสิทธินั้นทำได้อย่างไรบ้าง

ตามที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนแต่เป็นปัญหาในข้อกฎหมาย และทางปฏิบัติ ซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยังเกิดความสับสนและไม่มีหลักในการปฏิบัติที่แน่นอน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาข้างต้น ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อ ประชาชนผู้เสียหายนั่นเอง

1.2 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ถึงมาตรการทางกฎหมายใน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งเป็นมาตรการทางแพ่ง (Civil Forfeiture) ที่สำคัญในพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้งศึกษาถึงความเป็นมาของปัญหา และความเสียหายซึ่งบุคคลได้รับเนื่องจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ตลอดจนการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน โดยศึกษาถึงหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และหลักเกณฑ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษาถึงแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้มากที่สุด

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีมาตรการที่สำคัญ โดยมีทั้งมาตรการทางอาญา คือ บัญญัติให้การกระทำความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญา และมาตรการทางแพ่ง คือ การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก กฎหมายจึงย่อมต้องมีกระบวนการเยียวยาให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายซึ่งกระบวนการที่นำมาศึกษา คือ การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 49 วรรคท้าย โดยการดำเนินการดังกล่าวได้ปรากฏเหตุอันสมควรที่จะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและนำไปสู่การดำเนินการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายก่อน โดยให้เลขาธิการจะส่งเรื่องดังกล่าวไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นดำเนินการคุ้มครองสิทธิ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ยังคงมีปัญหาอย่างมาก ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ กล่าวคือ

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัว “ผู้เสียหาย” นั้น จะต้องเป็นผู้เสียหายตามนัยความหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) หรือไม่ และมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร ซึ่งหากมิได้เป็นผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 2(4) แล้ว ผู้เสียหาย

นั้นยังคงได้รับการคุ้มครองสิทธิตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หรือไม่ อย่างไร

2. ขั้นตอนในการคุ้มครองสิทธิโดยเลขาธิการส่งเรื่องไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นให้เป็นผู้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย คือผู้ใด และในความผิดมูลฐานทั้ง 8 มูลฐานนั้น ได้มีการกำหนดไว้หรือไม่ว่าบุคคลใด คือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายดังกล่าว และกระบวนการหลังจากที่ได้ดำเนินการคุ้มครองสิทธินั้น ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองสิทธิสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ เพียงใด ซึ่งในมาตรา 49 วรรคท้าย บัญญัติไว้เป็นเพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างมากและส่งผลให้การคุ้มครองสิทธิไม่มีประสิทธิภาพ

3. โดยการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญามีหลักการหรือเจตนารมณ์ให้ผู้เสียหายในคดีอาญาได้รับการชดเชยความเสียหายไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานที่ให้ผู้เสียหายในคดีอาญาในความผิดมูลฐานได้รับการชดเชยความเสียหายเช่นเดียวกันจากการกระทำความผิดอาญา เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีฟอกเงินเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาหรือมีมูลเหตุมาจากการกระทำความผิดอาญา จึงพิจารณาถึงการนำการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญามาใช้กับการดำเนินการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 จะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด หากเป็นกรณีที่สามารถนำมาใช้ได้ จะมีความเหมาะสมและนำมาใช้ได้เพียงใด

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์หลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และกฎหมายฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ตลอดจนศึกษาถึงกระบวนการในการดำเนินการดังกล่าว รวมไปถึงปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน

การที่จะนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาใช้จะต้องเข้าความผิดหลักเสียก่อน กล่าวคือ ต้องเข้าความผิดมูลฐาน 8 มูลฐานนั้นก่อน ซึ่งความผิดมูลฐานนั้นเป็นความผิดจากการกระทำความผิดอาญา หรือความผิดที่มีโทษทางอาญา

ดังนั้นการที่จะศึกษาถึง ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจะต้องศึกษาว่า ผู้เสียหายนั้นเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาหรือไม่ โดยต้องศึกษาถึงหลักเกณฑ์ผู้เสียหายในคดีอาญาและผู้เสียหายในทางแพ่งประกอบด้วย และการกำหนดตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กำหนดความผิดฐานนั้นที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ให้เลขาธิการส่งเรื่องไปให้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคือใคร และศึกษาถึงปัญหาข้อกฎหมาย และปัญหาในการปฏิบัติงานในการดำเนินการดังกล่าว ที่จะสามารถเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ตลอดจนศึกษาถึงการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาว่าจะสามารถนำมาใช้กับการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานได้หรือไม่

1.5 วิธีการศึกษา

ทำการค้นคว้าและการวิเคราะห์พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ตำรา บทความ และเอกสารการสัมมนาทางวิชาการอื่นๆ ในเรื่องการฟอกเงินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสหรัฐอเมริกา การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมทั้งแนวทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงแนวคิดและความมุ่งหมายของมาตรการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
2. ได้ทราบถึงปัญหา และความเสียหายซึ่งบุคคลได้รับเนื่องจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
3. ได้ทราบถึงหลักการ เจตนารมณ์ และแนวทางในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน สมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
4. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่นำมาบังคับใช้ให้สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน และให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของปัญหาของการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน และวิเคราะห์ถึงการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญามาใช้ในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน

